

Sygn. akt **XXVI GC 923/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Monika Pawłowska</i>
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Elżbieta Kołodziejek

po rozpoznaniu 30 listopada 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **E. Ż., A. S., R. K., P. C.**

przeciwko **A. K.**

o wyłączenie wspólnika ze spółki

I wyłącza wspólnika A. K. ze spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M., za cenę przejęcia udziałów A. K. przez pozostałych wspólników w kwocie 421.654, 94 zł (czterysta dwadzieścia jeden tysięcy sześćset pięćdziesiąt cztery złote dziewięćdziesiąt cztery grosze), płatną solidarnie przez E. Ż., A. S., R. K., P. C. w terminie do 12 lutego 2018 r. z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 3 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty;

II oddala wniosek powodów o dokonanie zapłaty poprzez wpłatę ceny udziałów do depozytu sądowego;

III oddala wniosek pozwanej o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności;

IV zasądza od A. K. na rzecz powodów solidarnie kwotę 10 669, 05 zł (dziesięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt dziewięć złotych i pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2 520 zł (dwa tysiące pięćset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

V oddala wniosek powodów o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według spisu kosztów;

VI poleca Skarbowi Państwa wypłacenie powodom solidarnie kwoty 4.850,95 zł (cztery tysiące osiemset pięćdziesiąt złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy) tytułem zwrotu niewykorzystanej części zaliczki.

SSO Monika Pawłowska

Sygn. akt **XXVI GC 923/13**

UZASADNIENIE

7 listopada 2013 r. powodowie E. Ż., A. S. i R. K. wnieśli pozew przeciwko A. K. o wyłączenie jej ze spółki, jako wspólnika (...) sp. z o.o. z siedzibą w M. (dalej też: E.), a także o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego na podstawie spisu kosztów. Powodowie wnieśli również o przyznanie im udziałów pozwanej według

zawartego pomiędzy nimi porozumienia, a także ustalenie ceny udziałów na podstawie ich rzeczywistej wartości w dacie doręczenia pozwu oraz przeprowadzenie w tym celu dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali okoliczności faktyczne, z których wywodzili zasadność swojego powództwa.

W odpowiedzi na pozew pozwana A. K. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana zakwestionowała twierdzenia pozwu i przedstawiła własną ocenę sytuacji w spółce.

P. C. przystąpił do udziału w postępowaniu w charakterze powoda (k. 855).

W piśmie z 30 maja 2017 r. pozwana uznała powództwo o wyłączenie jej ze spółki (...). Wniosła o wyznaczenie terminu przejęcia udziałów oraz terminu, w ciągu którego pozwanej ma zostać zapłacona cena przejęcia ustalona na podstawie rzeczywistej wartości udziałów w dniu doręczenia pozwu wraz z odsetkami liczonymi od dnia doręczenia pozwu (k. 1566 – 1568).

Na ostatniej rozprawie powodowie poparli powództwo o wyłączenie współnika, wnieśli o rozważenie ustalenia wartości udziałów pozwanej w kwocie (...) zł (którą to kwotę pozwana miała zaproponować jednemu ze współników za jego udziały). Wnieśli o zezwolenie na wpłacenie ceny udziałów solidarnie, do depozytu sądowego, w terminie 3 miesięcy oraz o niezasądzenie odsetek ustawowych. Wnieśli o zasądzenie na ich rzecz kosztów zgodnie z przedłożonymi fakturami.

Pozwana wniosła o ustalenie ceny udziałów zgodnie z wyliczeniem biegłego, zasądzenie na jej rzecz równowartości ceny wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu. Zaoponowała wpłacie przez powodów do depozytu sądowego. Wniosła o nadanie wyrokowi w zakresie zapłaty rygoru natychmiastowej wykonalności, a także zasądzenie kosztów na jej rzecz, bo uznała powództwo, a ewentualnie – o nieobciążanie jej kosztami.

Na podstawie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny, istotny dla rozstrzygnięcia.

E. powstała 27 kwietnia 2001 r. z przekształcenia Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) spółki cywilnej. Kapitał zakładowy spółki wynosił (...) zł i dzielił się na (...)równych udziałów o wartości nominalnej (...) zł każdy. Udziały w spółce przysługiwały pięciu współnikom: E. Ż., A. S., R. K., A. K. i P. C.. Każdy ze współników posiadał po (...) udziałów (okoliczność bezsporna, a także tekst jednolity umowy spółki z 9 grudnia 2004 r. w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) k. 39 – 49).

Pomiędzy współnikami spółki powstał konflikt, który uniemożliwił funkcjonowanie spółki (...), a także powodował paraliż organizacyjny i decyzyjny w spółce (okoliczność bezsporna).

Odpis pozwu wraz z załącznikami został doręczony pozwanej 3 grudnia 2013 r. (k. 111 v.).

Wartość udziałów A. K. w spółce (...) na dzień 3 grudnia 2013 r. wynosiła (...) zł, przy czym w toku procesu podlegała zmianom (dowód: opinie biegłego sądowego G. S. z: 18 grudnia 2016 r. k. 1338 – 1349, 31 marca 2017 r. k. 1490 – 1504, 18 sierpnia 2017 r. k. 1593 – 1606).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyraźnie przyznane twierdzenia stron, bądź niezaprzeczone przez przeciwnika (art. 229 k.p.c. oraz art. 230 k.p.c.) oraz dokumenty zgromadzone w aktach sprawy.

Większość dowodów (osobowych oraz z dokumentów) została zgłoszona na okoliczność istnienia przesłanek wyłączenia współnika, jednakże w kontekście uznania powództwa przez pozwaną finalnie sąd nie ustalał na ich podstawie stanu faktycznego i nie analizował ich.

Kluczową rolę w przyjęciu ustaleń faktycznych miał dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości G. S. (pisemne opinie z: 18 grudnia 2016 r. k. 1338 – 1349, 31 marca 2017 r. k. 1490 – 1504, 18 sierpnia 2017 r. k. 1593 – 1606). Dowód ten wykazał cenę udziałów pozwanej A. K. w spółce (...) na podstawie ich rzeczywistej wartości w dacie doręczenia pozwu na kwotę (...) zł, przy czym biegły wskazał, że w trakcie trwania procesu wartość ta podlegała zmianom. Biegły wskazał także, że czym innym jest rzeczywista wartość udziałów, a czym innym wysokość i zasadność wzajemnych rozliczeń stron, które nie mają wpływu na rzeczywistą wartość udziałów.

Opinie biegłego sądowego zostały sporządzone rzetelnie. W ocenie Sądu wnioski z opinii, a w szczególności z opinii uzupełniającej, były wystarczające do przyjęcia, jaka była rzeczywista wartość udziałów pozwanej na dzień 3 grudnia 2013 r. Ostateczne wnioski biegłego były stanowcze, uzasadnione, pochodziły od osoby, która posiada wysoki poziom wiedzy specjalistycznej oraz wieloletnie doświadczenie i zasadniczo nie były kwestionowane przez strony. W związku z powyższym Sąd oparł się na wynikach analizy powołanego biegłego sądowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Zgodnie z art. 266 § 1 k.s.h. z ważnych przyczyn dotyczących danego wspólnika sąd może orzec jego wyłączenie ze spółki na żądanie wszystkich pozostałych wspólników, jeżeli udziały wspólników żądających wyłączenia stanowią więcej niż połowę kapitału zakładowego. Natomiast w myśl § 3 udziały wspólnika wyłączonego muszą być przejęte przez wspólników lub osoby trzecie. Cenę przejęcia ustala sąd na podstawie rzeczywistej wartości w dniu doręczenia pozwu.

Powyższy przepis wskazuje przesłanki wyłączenia ze spółki wspólnika i początkowo postępowanie prowadzone było pod kątem ustalenia istnienia lub nieistnienia tychże przesłanek. Jednakże w piśmie z 30 maja 2017 r. pozwana złożyła oświadczenie o uznaniu powództwa o jej wyłączenie ze spółki, a zatem ustalanie stanu faktycznego pod kątem przesłanek z art. 266 k.s.h. było zbędne.

Art. 213 § 2 k.p.c. wskazuje, że sąd jest związany uznaniem powództwa i jednocześnie określa granice rozporządzalności, nakładając na sąd obowiązek kontroli, czy uznanie nie jest sprzeczne z prawem, z zasadami współzycia społecznego albo czy zmierza do obejścia prawa. Przepis ten nie stanowi podstawy do badania i ustalania, czy będące przedmiotem uznania roszczenie rzeczywiście przysługuje stronie powodowej. Przedmiotem uznania może być dochodzone przez powoda roszczenie w całości lub w określonej części. Uznanie powództwa powinno być - jak każda czynność procesowa - wyraźne oraz jednoznacznie określone i nienasuujące wątpliwości co do swej treści oraz zakresu, w jakim pozwany uznał żądanie pozwu. W przedmiotowej sprawie uznanie powództwa spełniało wszystkie wymogi, a jednocześnie Sąd nie znalazł przesłanek negatywnych, które mogłyby podważać tę czynność procesową pozwanej.

Należna pozwanej cena za przejęcie udziałów na dzień 3 grudnia 2013 r. (w dniu doręczenia pozwu) została ustalona przez biegłego sądowego na kwotę (...) zł. Opinia główna, jak i uzupełniająca zostały sporządzone w sposób profesjonalny i sąd w pełni podzielił ustalenia biegłego. Biegły wyjaśnił także, że kwestie dotyczące rozliczeń między wspólnikami nie mają wpływu na wycenę udziałów. Sąd nie znalazł podstaw, aby przyjąć proponowaną przez powodów wartość udziałów w kwocie (...) zł. Wyliczenia biegłego są szczegółowe i rzetelne, a nadto zbliżone do podanej w pozwie wartości przedmiotu sporu w kwocie (...) zł.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 266 § 1 i 3 k.s.h. w zw. z art. 213 § 2 k.p.c. w punkcie I wyroku orzekł o wyłączeniu pozwanej A. K. ze spółki (...) za cenę przejęcia udziałów A. K. przez pozostałych wspólników w kwocie (...) zł, płatną solidarnie przez powodów w terminie do 12 lutego 2018 r. z ustawowymi odsetkami liczonymi od 3 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty.

Zgodnie bowiem z art. 267 § 1 k.s.h. sąd, orzekając o wyłączeniu, wyznacza termin, w ciągu którego wyłączonego wspólnikowi ma być zapłacona cena przejęcia wraz z odsetkami, liczonymi od dnia doręczenia pozwu. Przepis ten jest sformułowany kategorycznie i nie pozostawia sądowi możliwości określenia innej początkowej daty odsetek, niż

data doręczenia pozwu. Doręczenie odpisu pozwu miało miejsce 3 grudnia 2013 r., zatem od tego dnia należy również zasądzić odsetki.

Zakreślony dwumiesięczny termin na zapłatę ceny udziałów wraz z ustawowymi odsetkami jest w ocenie sądu adekwatny ze względu na wysokość ceny przejęcia, która wymaga udzielenia powodom odpowiedniego czasu na zgromadzenie środków. Jednocześnie ze względu na to, że powodów zobowiązanych solidarnie do zapłaty jest czworo, a sprawa trwała 4 lata, termin ten nie powinien być zbyt długi.

Sąd uznał za celowe określenie konkretną datą terminu spłaty, ze względu na możliwość znacznego przesunięcia w czasie dokonania zapłaty na rzecz pozwanej, gdyby sąd określał termin z odwołaniem się do daty uprawomocnienia wyroku, ale przede wszystkim – ze względu na daleko idące skutki braku spłaty w terminie, tj. bezskuteczności orzeczenia o wyłączeniu (art. 267§ 1 k.s.h.) Dodatkowo zasadne jest jak najszybsze uregulowanie sytuacji spółki.

Sąd oddalił wnioski powodów o dokonanie zapłaty poprzez wpłatę ceny udziałów do depozytu sądowego, o czym orzeczono w punkcie II sentencji wyroku. W przedmiotowej sprawie brak było jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia powyższego wniosku. Złożenie do depozytu sądowego ceny za przejęte udziały jest dopuszczalne, ale o ile zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 467 k.c. Przepis ten z kolei wymienia przypadki, w których dłużnik z przyczyn dotyczących wierzyciela, uprawniony jest do złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego, jednak wśród nich brak jest przesłanki takiej, jak obawa powodów o wyniki pozostałych postępowań sądowych toczących się pomiędzy stronami i związane z tym dalsze rozliczenia. Takie okoliczności nie są podstawą do tego aby pozwana nie otrzymała wartości swoich udziałów w zakreślonym w wyroku terminie.

W punkcie III sentencji wyroku Sąd oddalił wniosek pozwanej o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności. Mając na uwadze, że zgodnie z art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd z urzędu nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności m.in. jeżeli zasądza roszczenie uznane przez pozwanego, ale dotyczy to sytuacji, w której pozwany uznaje roszczenie, obligujące jego do zapłaty, a nie takie, które obliguje do zapłaty stronę przeciwną. Ponadto art. 267 § 1 k.s.h. wyraźnie wskazuje na termin, który musi zostać wyznaczony na spłatę i został on wyznaczony w wyroku. Zakreślenie w wyroku terminu na spłatę, a jednocześnie – nadanie wyrokowi w tej części rygoru natychmiastowej wykonalności jest nielogiczne. Uzyskaniu szybkiej spłaty służy oznaczenie terminu końcowego konkretną datą.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia przepis art. 98 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Pozwana przegrała sprawę, dlatego też winna zwrócić solidarnie powodom koszty w wysokości 10 669,05 zł, na które składają się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 2000 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości sześciokrotności kwoty 360 zł, jako stawki minimalnej określonej w § 11 ust. 1 pkt. 22) rozporządzenia ministra sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa oraz zwrot wydatków sądowych poniesionych przez powodów na opinie biegłego.

Dodatkowo, zgodnie z regułą odpowiedzialności za wynik procesu (która dotyczy całej sprawy, bez rozróżnienia na postępowanie główne i incydentalne), pomimo tego że postępowania zażaleniowe zainicjowane przez powodów zostały przez nich przegrane, należało zasądzić od pozwanej, jako przegrywającej proces, koszty postępowania zażaleniowego. Wysokość tych kosztów wyznaczyła opłata sądowa od zażaleń uiszczona przez powodów oraz wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 13 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 11 ust. 1 pkt. 22 powołanego powyżej rozporządzenia.

Sąd nie znalazł podstaw aby zasądzić na rzecz powodów koszty zastępstwa procesowego według przedłożonych faktur, bowiem wykraczały one ponad maksymalne stawki przewidziane rozporządzeniem. Zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe

niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata (...). Maksymalne stawki określone w powołanym rozporządzeniu to sześciokrotność stawek minimalnych.

Biorąc pod uwagę nakład pracy pełnomocnika strony powodowej, zważywszy na obszerność materiału dowodowego, ilość rozpraw, długość procesu, wysokość stawki minimalnej (360 zł), uzasadnia zwiększenie należnego pełnomocnikowi wynagrodzenia do wysokości sześciokrotności stawki minimalnej określonej w § 11 ust. 1 pkt. 22 rozporządzenia na podstawie § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia.

Sąd nie znalazł podstaw do nieobciążania pozwanej kosztami procesu na zasadzie słuszności. Faktem jest, że uznała ona powództwo, ale miało to miejsce po trzech i pół roku prowadzenia procesu, a nie przy pierwszej czynności. Uznanie powództwa na tym etapie nie uzasadnia zastosowania przepisu art. 101 k.p.c. Sytuacja materialna pozwanej nie jest zaś przypadkiem uzasadniającym zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c.

Na podstawie art. 84 ust. 1 u.k.s.c. należało zwrócić powodom solidarnie niewykorzystaną część uiszczonej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego w wysokości 4 850,95 zł, jak orzeczono w punkcie VI wyroku.

SSO Monika Pawłowska

ZARZĄDZENIE

(...)